

διὰ τοῦ ἡλιακοῦ φωτός ἐπιβεβίωσιν τῆς μεθόδου, ἀχριθέας τῶν ἔξχομένων.

Καὶ προκειμένου μὲν περὶ τῆς Ἀφροδίτης, ὁ συγγραφεὺς ἀναφέρει ὅτι ὁ Vogel παρετήρησεν ἐπὶ τοῦ φωτογραφικοῦ φύσματος τοῦ πλανήτου μετακίνησιν τῶν ῥαβδώσεων ἀντιστοιχοῦσαν εἰς προσέγγισιν αὐτοῦ πρὸς τὴν Γῆν μετὰ ταχύτητος 14 χμ. καὶ 12 χμ. ἐν 1 λ'', ὅτι δὲ ἡ διά τοῦ ὑπολογισμοῦ εὑρέθεισα ταχύτης αὐτοῦ ἦτο τῷ ὅντι 12 χμ. καὶ 13 χμ. κατὰ τὴν ὑποδειχθεῖσαν διεύθυνσιν.

Προκειμένου δέ περὶ τοῦ κομήτου Wells, ἀναφέρει ὅτι οὗτος ἦτο ἀρκετά φωτεινός ὥστε νὰ εἴναι δρατὸς πλησίον τοῦ Ἡλίου, κατὰ τὴν ἀνωτέρω σημειωθεῖσαν ἡμέραν, ὅτι δὲ οἱ κ. Gouy καὶ Thollon ἡδυνήθησαν νὰ παρατηρήσωσι τὸ φύσμα, αὐτοῦ παρέχον μικρὰν μετάθεσιν τῆς λαμπρᾶς διπλῆς ῥαβδώσεως τοῦ νετρίου (ἱαδίδωσις D) πρὸς τὸ ἐρυθρόν, ἥτις ἔξειπικήν εἰς τὸ $\frac{1}{4}$ ἢ τὸ $\frac{1}{5}$ τοῦ μεταξύ τῶν δύο τούτων ῥαβδώσεων διαστήματος. Η μετάθεσις αὕτη ἀντεστοίχει πρὸς ταχύτητα ἀπομακρύνσεως τοῦ κομήτου τούτου ἀπὸ τῆς Γῆς ἐξ 76 μέχρις 61 χμ. ἐν 1 λ'', ἡ δὲ μετὰ ταῦτα ἔκτιμηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Bigourdan διὰ τοῦ ὑπολογισμοῦ πραγματικὴ ταχύτης τοῦ σώματος τούτου εὑρέθη ἵστη πρὸς 73 χμ. κατὰ διεύθυνσιν ταυτίζομένην πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ φασματοσκοπίου ὑποδειχθεῖσαν. Ἀνάλογος δέ πρὸς ταύτην παρατήρησις ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κομήτου ἐγένετο ὑπὸ τοῦ κ. Vogel, ὅταν ἡ ταχύτης τοῦ ἄστρου ἦτο μόνον 27 χμ.

ΗΛ. Γ. ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

τῶν ἐπισκόπων Παραμυθίας
μετὰ τῶν ἀρχαιοτέρων τῆς Εύροιας, Φωτικῆς
καὶ Βουθρωτοῦ.

Ο Χριστιανισμὸς ἐν Ἡπείρῳ κατ' αὐτὰ τὰ πρῶτα μετὰ Χριστὸν ἔτη εἰσεχώρησε διὰ τοῦ κινδύγματος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, μεθ' ὧν οὗτος διέτρεξε τὰ μέρη ταῦτα, τὸ περιθόν μὲν περὶ τὸ 50ὸν ἔτος καὶ τὸ δεύτερον περὶ τὸ 64ον, ὅπότε ὁ διδάσκαλος τῶν ἑθνῶν καὶ παρεχείμασεν εἰς Νικόπολιν (παρὸ τὴν Πρέβεζαν), ὡς δείκνυται ἐξ ὄσων γράφει ἐν τῇ πρὸς Τίτον ἐπιστολῇ· «ὅταν πέμψω Ἀρτεμᾶν πρὸς σὲ ἡ Τυρικόν, σπουδασὸν ἐλθεῖν πρὸς με εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ γάρ κέκρικα παραχειμάσαι». Λίαν δύμως βραδέως ἢ νέα θεόπεμπτος διδάσκαλια διεδόθη, καθότι ἐστύπησε μὲν τὸν Αον μ. Χ. αἰῶνα τὸ Μαντείον τῆς Δωδώνης καὶ δὲν ἐχρησιμοδότει πλέον, ὑποχωρῆσαν εἰς τὸν βραδύτερον, περὶ τὴν Βαν ἐκατονταεποίδα, ἀναφανεῖσαν ἀντ' αὐτοῦ ὄμώνυμον ἐπισκόπην, ἀλλ' ὁ ναὸς τοῦ Δωδώναιος Πελασγικοῦ Διὸς μόλις περὶ τὴν Δ' ἐκατονταεποίδα εὑροπται κατεστραμμένος καὶ αἱ τῶν παλαιῶν θεῶν τελεταὶ καὶ λατρεῖαι, ὡς ἐκ τῆς βα-

θείας ἐφριζώσεως τῆς εἰδωλολατρείας, ἐντελῶς μήτε τὴν ἔκτην κατεστραφόμαν, ἀλλ' ἐν ισχύει ὑπῆρχον καὶ ὑποκρύφως ἐτελοῦντο καὶ μετὰ ταῦτα· γνωστὸν δ' ἐστὶν ὅποῖον διεδραμάτισε πρόσωπον ὃ ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ Ἡπειρώτης εἰδωλολάτρης Πρεσβύτορος, ὅστις καὶ ἀπέθανεν ἐκ λύπης ἐπὶ Ἀλαρίκου τῶν Γότθων διὰ τὸν ὑπὸ ἐκείνου πιεσθεὶς τῆς ἦτι ὑφίσταμένης ἀρχαίας θρησκείας του. Καίτοι δὲ ἐσυστήθησαν ἐξ ἀρχῆς πολλαὶ ἐν Ἡπειρῷ Ἐπισκόπαι, οὐδόλως ἔχομέν τινα μάρτυρα ἢ ιερομάρτυρα ἢ ὄμολογοτάν, ὡς παρατηρεῖ καὶ ὁ τῆς Ἡπειρωτικῆς Χρονογραφίας κλ. συγγραφεὺς ΙΙ. Ἀραβαντινός,¹ καταγόμενον ἐξ Ἡπείρου κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους αἰῶνας ἐν τοῖς μαρτυρολογίοις.

“Οπως δύποτε κατὰ τὴν Γ' ἐκατονταεποίδα ἀπαντῶμεν ἐν Θεσπρωτίᾳ, πλὴν τῆς Νικόπλεως, τὰς ἐπισκοπὰς τῆς Εύροιας ἐν Γλυκεῖ, τῆς Φωτικῆς ἐν Παραμυθίᾳ καὶ τοῦ Βουθρωτοῦ παρὰ τὸν Πηλώδην λιμένα τοῦ Στράβωνος. Ο κατ' ὀλίγον ὑπὸ τὸν τοῦ Χριστοῦ σημαίαν συμπικνούμενος πλημυσμός τῶν ἐποχῶν ἐκείνων ἐπέτρεπε βεβαίως τὴν τοιαύτην ὑπαρξίαν ἐν τόσῃ ἐκτάσει, ἀλλ' ἐππλέθον βραδύτερον γεγονότα καὶ μεταβολαὶ πραγμάτων, εἰς ἃς ὑπέκυψαν καὶ αἱ ἐπισκοπαὶ, καὶ κατ' ὀλίγον ἐξέλιπε πρώτην Εὔροια, ης οἱ κάτοικοι διεσπάρονταν ἀλλαχόσε καὶ ἐν Φωτικῇ, ἔνθα περὶ τὴν ἀρχαίαν θέσιν τῆς (Λιμπόνι) διατηρεῖται εἰσέτι χῶρος τις καλούμενος Εὔροια καὶ μνήματα, μετ' οὐ πολὺ κατεστράφη καὶ ἡ Φωτικὴ αὐτὴ καὶ ἐπικρατησάσης μετὰ ταῦτα ἐν χρόνῳ δυσπροσδιορίστη τῆς δυνομαδίας πλέον Γλυκεῖ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Παραμυθίας ὅλης,³ δυναπατελέσθη μετὰ τῆς ἐναπολειθείσης ἐπισκοπῆς Βουθρωτοῦ ἢ μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ παρόντος αἰώνος διατηρούθεῖσα ὑπὸ τὸν τίτλον Βουθρωτοῦ καὶ Γλυκέως. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους καὶ τὸ Βουθρωτὸν αὐτὸν ὑπέκυψεν εἰς τὸν πανδαμάτορα χρόνον καὶ ἡρούμαθη ἐξ ὀλοκλήρου καὶ κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνας μόνος τίτλος ἐναπέλιενεν ὁ τῆς Παραμυθίας.³

Κατὰ ταῦτα ὁ χρονολογικὸς κατάλογος τῶν ἐπισκόπων Παραμυθίας, στενῶς συνδεδεμένος ἐστὶ πρὸς τοὺς ἐπισκόπους τῶν ἀρχαιοτέρων αὐτῆς ἐπισκοπῶν, οὓς δέοντας καὶ νὰ περιέχῃ. Προτιθέμεθα λοιπὸν ἐνταῦθα ν' ἀναφέρωμεν ἐν δειρῇ ὑποδεικνυούσῃ πῶς καὶ τὰς διαβήσουσι περιπτετείας καὶ μεταβολάς, ἃς ὑπέστη, μέχρις οὐ ἀφανισθεισῶν τῶν ἀλλων, ἀνεφάνην αὐτὴ μετὰ τῆς νῦν δυνομαδίας καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ἐκτάσει, ἥν αἱ ἀλλαι κατεῖχον, τοὺς τῆς Εύροιας, Φωτικῆς, Βουθρωτοῦ, Βουθρωτοῦ καὶ Γλυκέως, Παραμυθίας. Ο κ. Ἀλεξούδης, ὁ Σ. Μ. Ἀμαδείας, τοὺς τῆς Φωτικῆς δὲν κατατάσσει μεταξύ τῶν τῆς Παραμυθίας, ἀλλὰ μετά τῶν τῆς Βελλάς,⁴ πιθανὸς δὲ βεβαίως καὶ ἀλλοι τοιαύτην νὰ ἔχωσι γνώμην, ἀφ' οὐ

1) Π. Ἀραβαντινός Περὶ Δωδώνης, ἐν Ιωαννίναις 1862, σελ. 33 § 10.

2) Μελετίου Γεωγραφία παλαιὰ καὶ νέα. Τόμ. 6' κεφ. γ' § 9 ἔκδοσις 6', ὑπὸ Ἀνθίμου Γαζῆ. «Κάστρον τοῦ Ἀγίου Δονάτου, τὸ διποίον καὶ Παραμυθία λέγεται καὶ ὑπὸ τῶν Τούρκων Ἀγδωνά. ἥ διποία πρότερον Γλυκὺ ἐκαλεῖτο».

3) Ἀγνοῶ διετί ἐν τοῖς Βερατίοις οἱ ἐπίσκοποι Παραμυθίας καλοῦνται «Μητροπολῖται Φιλιατῶν».

4) «Νεολόγος» ἔτος ΚΣΤ', ἀριθμ. 6827.

παραδεδεγμένον πών, ότι ή Φωτική εν Βελλάρι κεῖται, ἀλλά τίμεις ἀποδείξαντες¹ ότι αὕτη εν Παραμυθίᾳ ἐστί καὶ οὐχὶ εν Βελλάρι, κατατάσσομεν αὐτοὺς ἐνταῦθα. Ἐπίσης δὲ κ. Ἀλεξούδης εν τῷ καταλόγῳ του δὲν ποιεῖ διάκρισιν τῶν ἀλλών ἐπισκόπων, ὃν τοὺς ἐπισκόπους μνημονεύει καταγράφων εν σειρᾷ τὰ δύναματα ὑπὸ τὸν τίτλον τῆς Παραμυθίας² μόνον, πλὴν ἐνός, δην σημειοῦ Βουθρωτοῦ καὶ Γλυκέως.

Αὖν Εὔροιας. 1. Ἀγιος Δονάτος (381—387). Παρευρέθη εἰς τὸν Βανού οἰκουμενικὸν Σύνοδον, θεωρεῖται δε ως τοπικὸς ἄγιος ιδίως τοῦ τμῆματος Παραμυθίας ('Αἰδονατίου), ἐνθα καὶ πληθὺς ναῶν ἐστὶν ἐπ' ὄντοματι του. Τὰ εν Γλυκεῖ μεγαλοπρεπῆ ἐρείπια ἀναφέρεται ἐκ παραδόσεως ότι εἰσὶ τὰ τοῦ ναοῦ, δην οὗτος ἔκτισεν, ὑπὸ ἐλαίαν δ' αὐτόθι δείκυνται ὑπὸ τῶν χωρικῶν καὶ ὁ τάφος του, ἐνθα οὗτοι καθ' ἐκάστην ἐօρτὴν ἀνάπτουσι μετ' εὐλαβείας καὶ νδύλαν γνωστὸν δημοσίως ἐστὶν ότι τὸ λείψανον τοῦ Ἅγιου μετεκομίσθη περὶ τὸ 604 μ. Χ. εἰς τὸν Κερκυραϊκὸν Κασσιόπην. Τὰ διάφορα θαύματα, δι' ὧν ή ὄγιότης του προσεπικυρώθη, ἐντίθενται εν τῷ ἀκολουθίᾳ του, πίτις ἀρχεται διὰ τοῦ ἔξης χαρακτηριστικοῦ διστίχου :

Δονέτ Δονάτος τὸν τὰς ψυχὰς δονοῦντα
τὸν εἰρηνικὸν κηρύττων Θεὸν λόγον.

2. Μάρκος (451). Ἀναφέρεται εν τῷ Δῃ Οἰκουμενικῷ Σύνοδῷ τῆς Χαλκιδόνος μετ' ἀλλών ἐπισκόπων τῆς Ἡπείρου, προσαγορευθεὶς εν ἐπιστολῇ τῆς Πρώτης Πράξεως³ «Μάρκος ὁ εὐλαβέστατος ἐπίσκοπος Εὔροιας», ὑπογραφόμενος δὲ ὁ ιδίως εν τῷ Ἐκτη Πράξει⁴ «Μαρκιανός ἐπίσκοπος πόλεως Εὔροιας, ὁρίσας ὑπέγραψα». Σημειωτέον ότι ἐνθα ἀλλαζοῦ ἐνταῦθα μνημονεύεται φέρει τὸ ὄνομα Μάρκος. Οὗτος λείπει ἐκ τοῦ καταλόγου τοῦ κ. Ἀλεξούδη, ως καὶ οἱ ἐπόμενοι δύο τούτους, πλὴν τοῦ Ἅγιου Δονάτου, δὲν μνημονεύει ἐπίσης καὶ δ. Π. Ἀραβαντίνος.

3.—Θεόδοτος (552). Παρευρέθη εν τῷ εν Κωνσταντινούπολει συναθροισθείσῃ Σύνοδῳ ἐπὶ Μηνᾶ πατριάρχου Κωνσταντινούπολεως κατὰ Ἀνθίμου καὶ Σεβήνου καὶ ἐτέρων ἀκεφάλων, ἐνθα ἀναφέρεται ὑπογραφμένος «Θεόδοτος Εὔροιας Παλαιᾶς Ἡπείρου».

4.—Ιωάννης (604). Οὗτος ἐνεκα τῶν πιέσεων τῶν εἰς τὸν χῶρον του εἰσβαλλόντων τότε κατέψυγε περὶ τὸ ἔτος 604 μ. Χ. μετὰ τοῦ κλήσου τῆς Εὔροιας καὶ τοῦ λειψάνου τοῦ ἄγιου Δονάτου εἰς τὸν Κερκυραϊκὸν Κασσιόπην, «ἐνθα, κατὰ Γ. Χασιώνη⁵, ἔζητει νὰ σφετερισθῇ καὶ μέρος τῆς δικαιοδοσίας τοῦ ἐπισκόπου Κερκύρας Ἀλκεστίονος (πρὸς δην εἶχε καταφύγει)· ἡ δὲ ἀπαίτησις του αὕτη ἀνεφέρθη μάλιστα

εἰς τὸν τότε τῆς Ράμπης βασιλέα Μαυρίκιον καὶ τὸν Πάπαν Γρηγόριον».

Βον Φωτικῆς. 5.—α'. Ιωάννης (451). Ἀναφέρεται εν τῷ Συνόδῳ τῆς Χαλκιδόνος ('Αραβαντ.).

6.—β'. Διάδοχος (516). Παρευρέθη εἰς τὸν κατὰ Ἡπείρου τοπικὸν σύνοδον (Ἀρβτ.). Τὸ δημοτικὸν τούτου ἐπιδιορθοῖ δὲ κ. Ἀλεξούδης εν τοῖς χρονολογικοῖς καταλόγοις του τῶν ἐπισκόπων Βελλάρι⁶, παρατηρῶν «ἀλλὰ ἴσως Δοσιθέος ή Διόδωρος».

7.—γ'. Ιάδριος. (520). Ήμεῖς παραλαμβάνομεν τοῦτον ἐκ τῆς Χρονογρ. Ἡπείρου τοῦ Π. Ἀρβτ. ἐν λέξει Φωτικῆ⁷ καὶ οὗτος λείπει ἐκ τοῦ καταλόγου τοῦ κ. Ἀλεξούδην.

Γον Βουθρωτοῦ. 8.—α'. Εὐθύμιος (516) ἀναφίνεται εν τῷ τῆς παλαιᾶς Ἡπείρου Σύνοδῳ ('Αρβτ.).

9.—β'. Ματθαῖος (523). Υπογεγραμμένος ἐστὶν εν τῷ πρὸς τὸν Πάπαν Οριμίδαν ἐκθέσει. ('Αρβτ.).

10.—γ'. Δημήτριος (1222—1240). Εὑροται εν σημειώματι του Πατριάρχου Γερμανοῦ κατὰ τοῦ Μητροπολίτου Ναυπάκτου⁸ καὶ παρ' Ἀρβτ. καὶ κ. Ἀλεξούδην.

Δον Βουθρωτοῦ καὶ Γλυκέως. 11.—α'. Μακάριος (1543). Οὗτος ἀναφέρεται εν συγγραφίαις δειπνού τῆς Μονῆς Ιωάννου τοῦ Θεολόγου (παρὰ τὸ Δέλβινον), ἐκδοθέντι κατὰ τὸ ἔτος 1728 ἐπὶ Πατριάρχου Παΐσιου, ἐξ οὐ ἀποσπῶμεν τὸ ἔξης ἐνδιαφέρον τεμάχιον : «Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ ή ἐν τῷ ἐπισκοπῇ Βοθροιτοῦ καὶ Γλυκέως εὐδιοκμένη Ιερὰ καὶ σεβασμία μονὴ τοῦ ἄγιου ἐνδόξου ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ιωάννου τοῦ Θεολόγου πλασίον τοῦ χωρίου Κάλτζανη, δηνθεν μὲν καὶ ἐξ ἀρχῆς ὑπῆρχε καὶ διετέλεσε πατριαρχικὴ σταυροπηγιακὴ ἐλευθέρα καὶ ἀδούλωτος, καθὼς παριστοῦν καὶ δηλοποιεῖ τὸ ἐμφανισθὲν ήμερην πῦρ παρτυρικόν ἐνυπόγραφον γράμμα τοῦ πῦρ κατὰ τόπον ἀρχιερατεύοντος Θεοφίλεστάτου ἐπισκόπου Βοθροιτοῦ καὶ Γλυκέος καὶ συναδελφοῦ ήμερην κύριο Παρθενίου καποδιστριούντος καὶ τῷ ὑπογραφῇ τοῦ Θεοφίλεστάτου ἐπισκόπου Χειμάρας καὶ Δελβίνου κύριο Νικηφόρου καὶ μαρτυριαῖς λοιπῶν πλησιοχώρων χριστιανῶν, ἐν φορμάματι μαρτυρεῖ ὁ αὐτὸς οὗτος Βοθροιτοῦ καὶ Γλυκέος κύριο Παρθενίου, ως δην γούμενος τοῦ ορθέντος μοναστηρίου εν ιερομονάχοις Ζαχαρίας δημοῦ μετὰ τῶν λοιπῶν πατέρων προσεκόμισαν αὐτῷ τὸν διαθήκην τοῦ κτίστος τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου Γρηγορίου μοναχοῦ καποδιστριούντος ούδαν ταῖς ὑπογραφαῖς τῶν κατέκεινου καιροῦ ἀρχιερέων, τοῦ Μητροπολίτου Ιωαννίνων Νίκοντος, καὶ τῶν ἐπισκόπων αὐτοῦ τῆς Βελλάρι⁹ Δοσιθέου, τοῦ Δρυνοπόλεως Νικοδήμου, τοῦ Βουθρωτοῦ καὶ Γλυκέως Μακαρίου, τοῦ Χειμάρας καὶ Δελβίνου Σωφρονίου, δηλοποιούμεναν καὶ παριστῶσαν¹⁰ κτλ.». Είναι δὲ ὁ Μακάριος δην πρώτος καθ'

1) Αὐτόθι, ἔτος ΚΔ', ἀριθμ. 6245 καὶ περιοδικὸν Κωνσταντινουπόλεως «Κῆρυξ». Τόμ. Γος ἀριθμ. 9ος.

2) Αὐτόθι ἔτος ΚΣΤ', ἀριθμ. 6864.

3) Τῶν ιερῶν Συνόδων διαψιλεστάτη Συλλογή. Τόμος Δεύτερος, σελ. 67.

3) Σύνταγμα τῶν θεών καὶ ιερῶν κανόνων Ράλλη καὶ Ποτλῆ. Αθήνης 1855 σελ. 107. Τόμ. Ε'.

4) Αὐτόθι, σελ. 161.

4) Τοῦ συγγραφέων τούτου ἀνεκδότου γράμματος ἐξ οὐ καὶ ἀλλούς μανθάνομεν ἀγνώστους ἐπισκόπους τῆς Ἡπείρου, ως καὶ ἐτέρους τῆς αὐτῆς Μονῆς καὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέ-

ημᾶς γνωστός, δύτις άναφέρεται μὲ τὸν ἐπὶ πολὺ διατηρούμενα τοῦτον τίτλον Βουθρωτοῦ καὶ Γλυκέως.

12.—δ'. Ζωσιμᾶς (1608). Σύζεται τὸ δνομά του ἐν τοιχογραφίᾳ τῆς ἀνωτέρω διαληφθείσης Μονῆς Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου· ἀγνωστος παρά τε Ἀρβτ. καὶ κ. Ἀλεξ. ως καὶ ὁ προηγούμενος Μακάριος καὶ οἱ ἔπομενοι τέσσαρες.

13.—γ'. Παρθένιος (1679). Μνημονεύεται ἐν τοιχογραφίᾳ τῆς ἑκκλησίας τῆς Μονῆς Γρηγορίου, ἔνθα ἀναγινώσκομεν τὰ ἔξης ἀνορθογράφως: «Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις τοῦ Θεοφιλεστάτου Δεσπότη κύρῳ Παρθενίου σὺν ἔτει ΑΥΘ + ἀνεγράφθη καὶ ἀνεστορέθη τῆς Ἅγιας καὶ ἐνδόξου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας ἀπὸ ἔξοδίας τοῦ Κύρου Κυριοτάτου Κύρου Πάνου ἱερομνήμων καὶ Ζήσουν . . .». Περὶ τὴν ἐποχὴν ταύτην δὲν είχεν ἀνυψωθῆνεις εἰς ἔξαρχίαν τὸ Γρηγορέιον,¹⁵ ως φαίνεται καὶ ἐν τοῖς ἄνω.

14.—δ'. Παρθένιος (1728). Οὗτος βεβαίως ἀλλοὶς ἐστὶ τοῦ προηγούμενου, ἀφ' οὗ χωρίζονται διὰ τοσούτου μακροῦ χρονικοῦ διαστήματος. Εὔροται δὲ ἐν τῷ αὐτῷ σιγγιλλιώδει γράμματι τῆς Μονῆς Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ὅπερ ἀνωτέρω ἀναφέρεται.

15.—ε'. Λεόντιος. Ἀπροοδιόριστος ἡ χρονολογία· ἐν τούτοις γίνεται γνωστὸς ἐκ καταλόγου κεκοιμημένων ἀρχιερέων τῆς Ἐπισκοπῆς, εὐρισκομένου ἐν τῇ Μονῇ Καμίτσανης, ἔνθα τίθεται μετὰ τὸν Πατσιόν, ἀλλὰ λελανθασμένως βεβαίως, καθότι μετὰ τούτου οἱ λοιποὶ ἀπὸ τοῦ ἐπομένου Διονυσίου εὑρηνται ἐν γνωστῇ χρονολογικῇ τάξει.

16.—στ'. Διασώζεται τὸ δνομά του ἐν τοιχογραφίᾳ τῆς ἑκκλησίας Ἅγιου Δημητρίου ἐν τῷ χωρίῳ τῶν Μπαμπουρίων Λιά, ἔνθα ἐστὶ γεγραμμένον: ιστορήθη ὁ θεῖος οὗτος καὶ πάνσεπτος ναὸς τοῦ ἀγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ μυροβλήτου, δι' ἔξδων τῶν χριστιανῶν τῆς χώρας ὅλης, τοῦ Θεοφιλεστάτου κυρίου Διονυσίου ἀρχιερατεύοντος, ἐφημερεύοντος Ρίζου ιερέως . . . διὰ κειρὸς ιστοριογράφου Ἀθανασίου Μοναχοῦ, Γεωργίου Σιού οὐτοῦ, ἐξ ἐπαρχίας Ἰωαννίνων, ἐκ Ζαγορίου, ἐκ Κώμης Καπεσόδου κατὰ φύξις κατὰ μῆνα Ιούλιον 26».

17.—ζ'. Πατσιός. Περὶ τὴν ἐποχὴν ταύτην τίθεται παρά τε Ἀρβτ. καὶ κ. Ἀλεξ.

18.—η'. Ανθιμός (1789—1799). Τὴν χρονολογίαν ἀριθμεθα παρὰ τοῦ κ. Ἀλεξ. Ἀπὸ τοῦ ἐπισκόπου οὐδὲν τούτου ἀναφέρεται ἐν τοιχογραφίαις ἑκκλησιῶν καὶ ὁ τίτλος Παρθένη μυθιστός τοῦ Παρθένη οὗτος ἐν μὲν τῇ Μονῇ Καμίτσανης τοῦ ἀγίου Ιερομάρτυρος Γεωργίου ἡ κτίσις μὲν ὀπιμειοῦται ὅτι ἐγένετο ἐν ἔτει 1758, ἡ δὲ ιστόρησις τοῦ ναοῦ «ἀρχιερατεύοντος τοῦ Θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Κυρίου Κυρίου Ἀνθίμου Βουθρωτοῦ καὶ Γλυκέως ἐν ἔτει 1789». Εἰς δὲ τὸν ναὸν τοῦ χωρίου "Αρθέντα τοῦ Φαναρίου, εὔρονται ἐπὶ τοῦ τοίχου ἀναρθρώγραφα: «ιστορήθη ὁ θεῖος οὗτος καὶ πάνσεπτος ναὸς τοῦ

σεως ὥπος χρονολογίαν νεωτέραν (1831), λαθόντες κατ' αὐτὰς πιστὰς ἀντίγραφα θέλουμεν δημοσιεύσει προσεχῶς τὰ περιεχόμενα, ὃς ἔχοντα τοπικόν τε καὶ γενικόν ἐνδιαφέρον.

19.) Μ. Γεδεὼν «Τὰ σχάλματα τῶν ἐπισκοπικῶν καταλόγων», ἐν Κήρυκε: Κων/πλεως. Τόμ. Γ' ἀριθ 7 σελ. 102.

ἐν ἀγίοις πατρός ήμῶν Νικολάου Ἐπισκόπου Μύρων τῆς Λικίας τοῦ θαυματουργοῦ ἀρχιερατεύοντος τοῦ Θεοφιλεστάτου καὶ λογιωτάτου Κυρίου Κυρίου Ἀνθίμου Παραμυθίας καὶ Πάργας διὰ συνδρομῆς τῶν ἐπιτρόπων κτλ. 1785 Φεβρουαρίου 28». Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ ὁ ἐπόμενος Χρυσάνθος ἀναφέρεται μὲ τὸν τίτλον Βουθρωτοῦ καὶ Γλυκέως, ἀγνοοῦμεν μὲν πότε ἡ Ἐκκλησία νιοθέτησε τὸν νέον τίτλον, συμπεραίνομεν δῆμος δτι κυρίως μόνον τὸν παρόντα αἰδνα ἐπεκράτησεν δὲ πλούτος τῆς Παραμυθίας. Ἐν τῷ δευτέρῳ σιγγιλλιώδει γράμματι τῆς Μονῆς Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, περὶ οὗ σημειοῦμεν ἀνωτέρω καὶ ὅπερ ἐξεδόθη τὸ 1831, ἀναφέρεται μόνον ὁ Ἐπίσκοπος Παρθένη μυθιστός τοῦ θεοφιλεστάτου Κυρίου Χρυσάνθου.

20.—θ'. Χρύσανθος (1805). Ἀνεψιός ἐστι τοῦ προτεταγμένου οὗτος καλεῖται Βουθρωτοῦ καὶ Γλυκέως, ὃς ἐν τῇ τοιχογραφίᾳ τῆς ἑκκλησίας τοῦ Χωρίου Γριάτζανης, ἡς ἡ μὲν κτίσις ἐγένετο τῷ 1743, ἡ δὲ ιστόρησις ἐν ἔτει 1799 Ιουνίου α'». «ἀρχιερατεύοντος τοῦ Θεοφιλεστάτου Κυρίου Κυρίου Χρυσάνθου Βουθρωτοῦ καὶ Γλυκέως». Γνωρίζομεν περὶ τοῦ Χρυσάνθου ἐκ τῆς Ιστορίας¹⁶ τὰ γεγονότα ἅτινα πνάγκασαν αὐτὸν νὰ καταφύγῃ εἰς Πάργαν ως εἰς ἄσυλον, μόλις, ἐκ θαύματος, διασωθεὶς ἐνταῦθα, καθότι, δι' ἔξαρχοραδθέντος τινὸς Παργίου ἐτέθη κρύφα ἐν τῷ κατωγαίῳ τῆς οἰκίας, ἐν ἡ διέμενε, πυρίτις, πῆτις καὶ ἡνήθη ὑπὸ τοῦ ιδίου φοβεροῦ τότε ἐκπυροκρότηπος ἐπικολούθησε καὶ ἡ οἰκία κατέρρευσε, πάντες δὲ ἐνόμιζον ὅτι καὶ ὁ Ἐπίσκοπος ἀπώλετο, ἐγνώσθη δῆμος δτι, παρ' ἐλπίδα, σῶδός ἐστιν ἐν τῇ παρακειμένῃ οἰκίᾳ δοκός τις κατὰ τὴν ἐκτίναξιν τῆς στέγης τῆς καταστραφείσης οἰκίας πεδοῦσα διηνοίξε τὴν τῆς γείτονος στέγην, διὰ τοῦ μέρους δὲ τούτου κατέπεσεν ἐπὶ κλίνης λειπόθυμον καὶ τὸ ἀνατιναχθὲν σῶμα τοῦ Ἐπισκόπου, δύτις ἀναλαβὼν τὰς αἰσθήσεις του ἀμέσως διὰ πλοιαρίου κατέψυγεν εἰς Παξούς, ἔνθα καὶ ἐτελεύτησε βραδύτερον.

21.—ι'. Παρθένη μυθιστός (1812). Ἐγένετο ἀπὸ Χειμάρρας· ἡν δὲ Πάργης κατὰ Ἀρβτ.

22.—ιβ'. Προκόπιος (1820). Ἡν ἐκ Βυζαντίου. Ἀρβτ.

23.—α'. Παραμυθίας. 23.—α'. Αμβρόσιος (1820—1823). Εἶτα Ἀρτης. Ἀπὸ τούτου ἀρχεῖται σαφῆς πλέον μόνος δ τίτλος Παραμυθίας. Ο Ἀρβτ. τιθούντιν αὐτὸν μόνον κατὰ τὸ ἔτος 1823, ημεῖς ηκολουθήσαμεν τὸν κ. Ἀλεξούδην.

24.—β'. Νεόφυτος (1826—1828) ὁ Βυζάντιος. Ἀρβτ.

25.—γ'. Προκόπιος (1833—1836). τούτου δὲν ἀναφέρεται ὁ Ἀρβτ. εὔρονται δῆμος παρ' Ἀλεξδ. μετὰ τῆς χρονολογίας καὶ ἐν τῷ διαληφθέντι καταλόγῳ τῆς Μονῆς Καμίτσανης.

26.—δ'. Ἀγάπιος (1842—1849) Ἰωαννίτης (Ἀρβτ.) Τούτον ὁ κ. Ἀλεξδ. τιθούντιν μέχρι τοῦ ἔτους 1847, τούτων δὲ παρατείνεται αὐτὸν δύο εἰσέτι ἔτη ὁ Ἀρβτ. Ἐτελεύτησε δ' ὁ Ἀγάπιος ἐν

1) Π. Ἀραβαντινοῦ Χρονογραφία τῆς Ἡπείρου, Τόμ. Β'. σελ. 201.

Παραμυθία εις προβεβηκυῖαν ἡλικίαν τὴν νύκτα τῆς Μεγάλης Πέμπτης μετὰ τὰ θεῖα εὐαγγέλια λειπόθυμος μεταφερθεὶς ἐκ τῆς ἑκκλησίας εἰς τὴν παρακειμένην οἰκίαν του.

27—ε'. Δισινύσιος (1849—1867) ἀπὸ Τσεδμέ, ὁ εἶτα Φιλαδέλφειας. Οὗτος ἀνήγειρε τὸ Ἐπισκοπεῖον ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως ἔνθα καὶ νῦν ἐστιν, ἐνῷ πρὶν διέμενον οἱ ἀρχιερεῖς ἐν τῇ καθολικῇ ἡδη ἑκκλησίᾳ, εἰς τὰ αὐτόθι οἰκήματα. Παραμένει ἡ μνήμη αὐτοῦ ἀληστος, ὡς δραστηρίου καὶ πολλὰ ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν μοχθήδαντος ποιμενάρχου· νῦν πρεσβύτης ἐφοδυχάζει ἐν τῇ πατρίδι του.

28—στ'. Ανθίμος, Τσάτσος τὸ ἐπώνυμον (1867—1877). Ἐγένετο εἶτα Λίνου, μετέπειτα δὲ ψηφισθεὶς Ἀγχιάλου παρητίθην μεταβάς εἰς τὴν πατρίδα του Ἰωαννίνα ὅπως ἐφοδυχάζων καταγίνηται εἰς τὰς προσδιλεῖς του θεολογικάς μελέτας καὶ συγγραφάς, ὃν τὸ περὶ τῆς θεότητος τοῦ Ἰνδοῦ Χριστοῦ σύγχρονά του πρὸ πολλοῦ εἶδε τὸ φῶς ἔχον οὕτω τὴν προμετωπίδα: «Ἡ θεότης τοῦ Ἰνδοῦ Χριστοῦ ἀποδεικνυομένη ἐκ τῆς ἀγίας γραφῆς καὶ τῶν θείων πατέρων, φιλοπονθεῖσα ὑπὸ τοῦ ιεροδιακόνου Ἀνθίμου Τσάτσου Ἰωαννίτου, ιεροδιδασκάλου καὶ ιεροκήρυκος τῆς πόλεως Ἰωαννίνων, ἐκ τῶν τροφίμων τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς σχολῆς κα. ἐν Ἀθήναις. 1865». Ἡδον διαμένει ἐν Κωνσταντινουπόλει καταγινόμενος εἰς τὴν Ἑκδοσιν νέου ἥργου του ὑπὸ τὸν τίτλον κατὰ τὴν ἀγγελίαν «Ὀδηγὸς εὐθεοείας», πτοι 100 δημιλίατα περίπου ἐφ' ὅλου τοῦ κατὰ Ἰωαννίνων ιεροῦ Εὐαγγελίου.

29—ζ'. Γρηγόριος Δρακόπουλος (1877—1885). Ἀπὸ πρωτοδιηγέλου καὶ ιεροκήρυκος τοῦ Ἰωαννίνων τότε Σωφρονίου, τοῦ νῦν Θεοδαλονίκου, ἐγένετο Παραμυθίας, εἶτα Ἀγχιάλου, ἐξ ηὗ κατέγετο, βραδύτερον Καστορίας καὶ τελευταῖον Βάρνης, ἔνθα ἔξεμέτρησε τὸ ζῆν δὲ εὐελπίς οὕτως καὶ εὐπαιδεύτης κληρικὸς ἐκ καρδιακοῦ νοσήματος ἐν ἀκμαίᾳ ἡλικίᾳ.

30—η'. Ιωάννης Χατζῆς Ἀποστόλου Ἰμβριος (ἀπὸ τοῦ 1885).

Τοιοῦτος ὁ χρόνολογικὸς κατάλογος τῶν ἐπισκόπων τῆς Παραμυθίας, ὃν κατηρτήσαμεν βοηθηθέντες ἐκ γνωστῶν μέχρι τοῦδε πτυχῶν καὶ ἀγνώστων· οὕτω δὲ ἐφέραμεν εἰς φῶς ἐν συνόλῳ δωδεκα προσδέτη Ἐπισκόπους μὴν ἀπαντωμένους καὶ εἰς τοὺς καταλόγους τοῦ Σ. Μ. Ἀμασείας Κύρου Ἀνθίμου Ἀλεξούδην καὶ εἰς τὰς ἀναγραφάς τοῦ Π. Ἀραβαντινοῦ ἐν ταῖς οἰκείαις λέξεις τοῦ β' τόμου τῆς Χρονογραφίας του καὶ εἰς τὴν δαψιλεστάτην συλλογὴν τῶν πρακτικῶν τῶν Συνόδων καὶ εἰς τὸ Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ιερῶν κανόνων τοῦ Ράλλη καὶ Ποτλῆ, τὰς μόνας πτυχάς, δις εἰχομεν ἐκ συγγραμμάτων. Βεβαίως δὲν εἶνε πλήρης, μήτε καὶ τέλειος, ἀλλὰ εἰς ἄλλους κάλλιον δυναμένους ἐναπόκειται νὰ τὸν συμπληρώσωσι· πράγματι δὲ ἔχομεν τὴν πεποιθσιν, διτο δυνατόν ἐστι πολλοὶ εἰσέτι νὰ εὐρεθῶσι καὶ ἐν συγγραφαῖς καὶ ἐν τοιχογραφίαις ἑκκλησιῶν, αἵτινες, δύσον καὶ ἀν φαίνωνται ἀσήμαντοι καὶ εἰσὶν ἀνορθόγραφοι, τοσαύτην ἔχουσι σπουδαιότητα ἐν τοιούτῳ ζητήμα-

τι, ἔνθα πᾶς ἄλλος γραπτὸς λόγος σιγῇ· ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις τοπικοῖς ἑκκλησιαστικοῖς ἐγγράφοις δύνανται πολλοὶ νὰ εὑρεθῶσιν.

Ἐν Παραμυθίᾳ, 5 οιανουαρίου 1893.

Δ. Α. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ.

Η ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ παρὰ τὴν Κυρία Ειρήνη Θεοφυλάκτου.

(Καμικὸν παίγνιον).

«Ἄλθουσα μετρίας ἐπιπλοσκευῆς, πρὸς τὰ δεξιὰ κάτοπτρον καὶ νιπτήρ, ἐφ' οὗ διάρχει ψήκτρα τῆς κεφαλῆς, κτένιον, καὶ ἄλλα χρειώδη· πρὸς τ' ἄριστερὰ παράθυρον καὶ θύρα. Πλησίον τοῦ νιπτήρος διάρχει κάθισμα, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐνδύματα. Τῷ ψουμένης τῆς αὐλαίας, φαίνεται δὲ Ἀλκιβιάδης, ἰστάμενος πρὸ τοῦ κατόπτρου καὶ περιποιούμενος διὰ τῆς ψήκτρας τὴν κόμην του».

Διάβολε, αἰώνιως αὐτὰ τὰ μαλλιά μου θὰ πίπτουν πρὸς τὰ κάτω, δὲν θέλουν νὰ στρώσουν καὶ νὰ λάβουν τὴν πρὸς τὰ δινῶ διεύθυνσιν· μάτην καθημερινῶς ὁ κουρεὺς μοῦ τὰ διορθώνει, αὐτὰ ἐννοοῦν ὡς ἄλλοι χαμαλέοντες νὰ ἔναι εστραμμένα πρὸς τὰ κάτω, καὶ τοιουτορόπως νὰ μὴ ἡμπορῶ νὰ συμμορφωθῶ μὲ τὴν μόδαν . . . Αὐτὴ ἡ μόδα, ἡ ἀφωρισμένη μόδα, κατεδίκασεν δχι μόνον τὰ στήθη, τὰς χειράς καὶ τοὺς πόδας, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν πολύτιμον μας κεφαλήν νὰ ὑποφέρῃ (λαμβάκει τὸν λαμποδέτην τοῦ καὶ τὸν φορεῖ). "Ας φορέσω τὴν bleue γραβέτταν, γιατὶ τὰ bleu, λέγουν, πηγαίνουν 'έτούς ξανθούς (φορεῖ τὸ ἐπαγωφρέό τον). "Α! ἡ ἐνδυμασία μου είναι λαμπρά, à la dernière mode . . . εἶμαι ἡ μόδα προσωποποιημένη. "Εν μικρὸν σφαλικτὸν τριαντάφυλλον πιστεύω διτο πολὺ θὰ συντελέσῃ εἰς τὸν ἔξωραϊσμὸν τοῦ δόλου μου . . . "Ιδού λοιπὸν ἐγὼ καθ' δλα ετοιμασίας (παρατηρεῖ τὸ ὠρολόγιό τον). "Αλλ' εἶναι περίεργον νὰ μὴ παρέρχηται ἡ ὥρα· παρῆλθε τόσος χρόνος ἀφ' δτου ἥρχισα νὰ ἐνδύωμαι, καὶ ἀκόμη τὸ ὠρολόγιό μου δεικνύει τὴν ὄγδόνην καὶ ἡμίσειαν ἐσπερινήν, μήπως ἐστάθη; ἀκροῖται". "Οχι, ἐργάζεται καὶ δύμως είναι περίεργον . . . ἀλλ' ἔστω δὲν θὰ περιμείνω ἀκόμη εἰ μὴ ἐν τέταρτον, εἰς τὰς ἐννέα παρὰ τέταρτον ἀναχωρῶ, καὶ εἰς τὰς ἐννέα ἀκριβῶς, φθάνω εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μικροκαμψιμένης μου τῆς Ειρηνούλας . . . Ειρήνη! ὥραιον δύομα! τὸ σύμβολον τῆς ἀγάπης· πόσην γλυκύτητα ἔγκλειει! . . . "Α! εἶναι ώραιοτάτη, ἀγγελος καθ' δλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως. "Εάν ἡμην ζωγράφος, θὰ τὴν ἔζωγράφιζον καὶ θὰ τὴν ἐστελλον εἰς τὴν προσεχῆ ἔκθεσιν τοῦ Σικάγου, ὡς τύπον ἐλληνικῆς καλλονῆς· δὲν βλάπτει δύμως, εἶμαι ποιητής καὶ θὰ τὴν ἔξυμνησω μὲ ωραίους στίχους. Τι σοι λέγουν ἔκεινοι οἱ μεγάλοι καὶ μελανοὶ ὄφθαλμοι της, ἡ ξανθὴ κόμη της, αἱ μεγάλαι βλεφαρίδες

**